

فصل ششم

عملیات حسابداری مربوط به آغاز سال مالی

در ابتدای هر سال مالی مانده حساب های مالی دائمی حساب مستقل وجوه جاری (عمدتا پیش پرداخت ها و علی الحساب های سنواتی) دستگاه های دولتی در دفاتر حسابداری افتتاح می شود پس از افتتاح حساب های دائمی، بودجه مصوب ابلاغی با استفاده از حساب های بودجه ای ثبت می شود.

ابلاغ بودجه مصوب

بودجه هر سال مالی در ابتدای سال توسط رئیس سازمان برنامه بودجه به نمتیندگی از طرف رئیس جمهور به دستگاه های دولتی ابلاغ می شود.

مثال « ۱- بودجه جاری ۱۳۹۳ وزارت امور اقتصاد و دارایی به عنوان یک دستگاه اجرایی تابع دولت در قالب ۲ برنامه ابلاغ می شود. بودجه جاری ۱،۹۰۰،۰۰۰ اعتبارات مصوب ۱،۹۰۰،۰۰۰

-بودجه جاری ۱،۹۰۰،۰۰۰

اعتبارات مصوب ۱،۹۰۰،۰۰۰

۲- در شش ماهه اول مبلغ ۵۰،۰۰۰ ریال به اعتبار ماده ۱ و ۵۰،۰۰۰ ریال به اعتبار ماده ۲ برنامه خدمات اداری اضافه شده است. (ابلاغ شده)

-بودجه جاری ۱۰۰،۰۰۰

اعتبارات مصوب ۱۰۰،۰۰۰

۳- در سال مالی ۱۳۹۳ موافقت نامه ای با سازمان برنامه و بودجه مبادله و بر طبق این اصلاحیه از ماده ۵ برنامه وصول مالیات مبلغ ۲۰،۰۰۰ و از ماده ۱۳ برنامه وصول مالیات مبلغ ۳۰،۰۰۰ کسر و به ترتیب به مواد ۵ و ۱۳ برنامه خدمات اداری اضافه شد.

-اعتبارات مصوب وصول مالیات ۵۰،۰۰۰

اعتبار مصوب خدمات اداری ۵۰،۰۰۰

ابلاغ تخصیص اعتبار

۴- در طول سال مالی ۱۳۹۳ در چهار دوره تخصیص جمعا مبلغ ۱،۹۰۰،۰۰۰ ریال معادل ۹۵٪ اعتبارات مصوب به وزارت مورد بحث اعتبار تخصیص یافت.

-اعتبار مصوب ۱،۹۰۰،۰۰۰

اعتبار تخصیص یافته ۱،۹۰۰،۰۰۰

به محض تخصیص اعتبار دستگاه اجرایی از یک سو می تواند از خزانه درخواست وجه کند از سوی دیگر پس از تامین اعتبار برای خرید اقدام نماید به محض ابلاغ تخصیص اعتبار میزان وجوه قابل دریافت از خزانه نیز مشخص می شود پس همزمان ثبت زیر نیز صادر می شود.

-جاری با خزانه ۱،۹۰۰،۰۰۰

بودجه جاری ۱،۹۰۰،۰۰۰

دریافت تن خواه گردان حسابداری از خزانه

وجهی است که خزانه یا نمایندگی خزانه در استان به منظور ایجاد تسهیلات برای انجام هزینه و سایر پرداخت ها در اختیار ذی الحسابی های دستگاه ها قرار می دهد (پس از درخواست وجه دستگاه اجرایی)

مبلغ تن خواه معمولا متوسط پرداخت های یک ماه دستگاه دولتی است مثلا هزینه های فروردین از محل تن خواه گردان دریافتی پرداخت و معادل پرداخت شده درخواست وجه صادر می گردد و با دریافت از خزانه مجددا تن خواه تکمیل می شود و تا اسفند این کار ادامه می یابد و طبق این نامه تن خواه گردان باید در فروردین ماه سال بعد تن خواه با خزانه تسویه شود، این حساب از نوع موقت بوده و بسته می شود.

۵- وزارت امور اقتصاد و دارایی در فروردین سال ۱۳۹۳ مبلغ ۱۵۰،۰۰۰ ریال از خزانه تن خواه گردان حسابداری دریافت کرد.

ثبت بودجه ای « -درخواست وجه ۱۵۰،۰۰۰

جاری با خزانه ۱۵۰،۰۰۰

ثبت مالی « -بانک پرداخت جاری ۱۵۰،۰۰۰

تن خواه گردان حسابداری از خزانه ۱۵۰،۰۰۰

حسابداری هزینه ها و سایر پرداخت ها: ثبت عملیات مربوط به هزینه ها به مبنای حسابداری ان بستگی دارد. چون سیستم حسابداری هزینه ها در ایران تعهدی تعدیل شده است لذا در مرحله تعهد تحویل کالا و انجام خدمت، ثبت ضروری نمی باشد.

تامین اعتبار

بعد از مرحله تشخیص دومین مرحله از مراحل هزینه است. سیستم مورد عمل دستگاه های دولتی براساس روش حسابداری ساده و یکطرفه بوده لذا فاقد کنترل های سیستم حسابداری دوطرفه می باشد ولی ما در این بحث از روش دوطرفه استفاده می کنیم.

تن خواه گردان پرداخت

وجهی است که ذی الحساب از محل تنخواه گردان حسابداری برای پرداخت های جزئی و متوسط در اختیار عامل ذی الحساب، تدارکات و کارپردازان قرار می دهد.

طبق این نامه نحوه واگذاری تن خواه گردان پس از پایان سال مالی حداکثر تا ۲۰م فروردین سال بعد باید تن خواه خود را تسویه نماید.

۶- اداره کل امور مالی وزارت امور اقتصاد و دارایی برای انجام هزینه های واحد های وزارت مبلغ ۵۰،۰۰۰ ریال به عنوان تن خواه گردان پرداخت به اداره کل کارپردازی پرداخت نمود ثبت ان به شرح زیر است:

ثبت بودجه ای - اعتبار تخصیص یافته ۵۰،۰۰۰

ذخیره اعتبار تعهدات احتمالی ۵۰،۰۰۰

-ذخیره اعتبار تعهدات احتمالی ۵۰،۰۰۰

ذخیره اعتبار پرداخت های غیر قطعی ۵۰،۰۰۰

ثبت مالی - تن خواه گردان پرداخت ۵۰،۰۰۰

بانک پرداخت جاری ۵۰،۰۰۰

دریافت وجه از خزانه

تن خواه گردان حسابداری که در فروردین ماه هر سال توسط ذی الحسابی دستگاه دولتی از خزانه دریافت می شود حداکثر تکافوی پرداخت های یک ماه دستگاه دولتی می نماید بنابراین بایستی مرتب معادل پرداخت های هر ماه از خزانه تقاضا وجه شود. وجوه درخواست وجه های ذی الحسابی دستگاه های دولتی توسط خزانه به حساب بانک پرداخت ان ها واریز می شود دریافت وجه از خزانه هم در دفاتر حسابداری بودجه ای و هم در دفاتر حسابداری مالی منعکس می شود.

۷- ذی الحسابی وزارت امور اقتصادی و دارایی در طول سال مالی و تا اخر بهمن ماه جمعا مبلغ ۱,۷۲۹,۰۰۰ ریال بابت درخواست وجه های صادره از خزانه دریافت نموده است. ثبت های بودجه ای و مالی مربوط به دریافت وجه از خزانه به شرح زیر است:

بودجه ای « -درخواست وجه ۱,۷۲۹,۰۰۰

جاری با خزانه ۱,۷۲۹,۰۰۰

مالی « - بانک پرداخت جاری ۱,۷۲۹,۰۰۰

دریافتی از خزانه ۱,۷۲۹,۰۰۰

۸- وزارت امور اقتصادی و دارایی برای خرید کالا و خدمات در طول سال مالی ۱۳۹۳ جمعا مبلغ ۲۶۹,۰۰۰ ریال اعتبار از محل مواد و برنامه ها تامین می نماید.

-اعتبار تخصیص یافته ۲۶۹,۰۰۰

ذخیره اعتبار تعهدات احتمالی ۲۶۹,۰۰۰

۹- مبلغ ۱۶۰,۰۰۰ ریال که قبلا تامین اعتبار شده بود به عنوان پیش پرداخت به فروشنده تحویل گردید.

بودجه ای « -ذخیره اعتبار تعهدات احتمالی ۱۶۰,۰۰۰

ذخیره اعتبار پرداخت های غیر قطعی ۱۶۰,۰۰۰

مالی « -پیش پرداخت سال جاری ۱۶۰,۰۰۰

بانک پرداخت جاری ۱۶۰,۰۰۰

۱۰- در طول سال مالی ۱۳۹۳ مبلغ ۲۱۷,۰۰۰ ریال کالا و خدمات که قبلا برای ان اعتبار لازم تامین شده بود و مبلغ ۱۰۸,۰۰۰ ریال ان نیز پیش پرداخت شده بود تحویل و پرداخت انجام گردید.

ثبت بودجه ای « -ذخیره اعتبار تعهدات احتمالی ۱۰۹,۰۰۰

ذخیره اعتبار پرداخت غیر قطعی ۱۰۸,۰۰۰

اعتبار مصرف شده ۲۱۷,۰۰۰

ثبت مالی « -هزینه سال جاری ۲۱۷,۰۰۰

پیش پرداخت سال جاری ۱۰۸,۰۰۰

بانک پرداخت جاری ۱۰۹,۰۰۰

واریز نقدی پیش پرداخت سال جاری

در صورتی که پیش پرداخت به علت انصراف از خرید کالا به حساب برگشت شود به ان واریز نقدی پیش پرداخت گویند در صورتی که پیش پرداخت برگشتی مربوط به اعتبارات سال جاری باشد تا پایان سال قابل استفاده مجدد می باشد ولی در صورتی که پیش پرداخت برگشتی مربوط به اعتبارات سال های قبل باشد قابل مصرف مجدد نبوده و باید به خزانه برگشت داده شود.

۱۰- موسسه دولتی به لحاظ انصراف از خرید مقدار کالا، قرار داد را لغو و مبلغ ۵,۰۰۰ ریال را برای استفاده مجدد دریافت نمود.

-ذخیره پرداخت های غیر قطعی ۵,۰۰۰

اعتبار تخصیص یافته ۵,۰۰۰

-بانک پرداخت جاری ۵,۰۰۰

پیش پرداخت سال جاری ۵,۰۰۰

پرداخت علی الحساب

به پرداخت هایی گفته می شود که بابت بهای قسمتی از کالای دریافتی یا خدمات انجام شده صورت گیرد. علی الحساب سال جاری تا پایان سال اگر به هزینه منظور نشود با عنوان علی الحساب سنواتی به سال بعد منتقل شده و در بدهکار می ماند.

علی الحساب در زمانی که تسویه شود اگر مربوط به سال جاری باشد»

-هزینه سال جاری ***

علی الحساب جاری ***

ولی اگر مربوط به سال های قبل باشد»»

-هزینه از محل اعتبار سنواتی ***

علی الحساب سنواتی ***

۱۱- وزارت امور اقتصاد و دارایی مبلغ ۱۴۰,۰۰۰ ریال بابت خرید کالا و خدمات علی الحساب

پرداخت نمود.(قبلا تامین اعتبار نشده است)

-اعتبار تخصیص یافته ۱۴۰,۰۰۰

ذخیره اعتبار پرداخت های غیر قطعی ۱۴۰,۰۰۰

-علی الحساب سال جاری ۱۴۰،۰۰۰

بانک پرداخت جاری ۱۴۰،۰۰۰

۱۲-وزارت امور اقتصاد و دارایی صورت حسابی به مبلغ ۱۳۰،۰۰۰ ریال بابت ارائه خدمت دریافت نمود که ۱۲۰،۰۰۰ ریال علی الحساب داده بود.

بودجه ای « -اعتبار تخصیص یافته ۱۰،۰۰۰

ذخیره اعتبار پرداخت غیر قطعی ۱۲۰،۰۰۰

اعتبار مصرف شده ۱۳۰،۰۰۰

مالی « -هزینه سال جاری ۱۳۰،۰۰۰

علی الحساب ۱۲۰،۰۰۰

بانک پرداخت ۱۰،۰۰۰

پرداخت حقوق کارکنان

یک حساب بانکی واسطه افتتاح و مبلغ خالص پرداختی (بانک پرداخت حقوق) حقوق کارکنان از بانک پرداخت جاری به ان حساب واریز می شود و بانک پرداخت حقوق ، حقوق را طبق لیست مربوطه به حساب کارمندان واریز می کند. چون روش و مبنای هزینه ها نقدی تعدیل شده است پس باید هم خدمت انجام شود و هم مبلغ پرداخت گردد تا به هزینه منظور شود.

۱۳-وزارت امور اقتصادی و دارایی بابت حقوق سال ۱۳۹۳ مبلغ ۹۵۰،۰۰۰ خالص به حساب بانک پرداخت کننده حقوق واریز می کند تا به حساب کارمندان واریز شود.

اطلاعات به شرح زیر است « هزینه حقوق ناخالص ۱،۱۰۰،۰۰۰

کسور قانونی ۱۵۰،۰۰۰

۱،۱۰۰،۰۰۰ - ۱۵۰،۰۰۰ = ۹۵۰،۰۰۰

بودجه ای « -اعتبار تخصیص یافته ۱،۱۰۰،۰۰۰

اعتبار مصرف شده ۱،۱۰۰،۰۰۰

مالی» بانک پرداخت حقوق ۹۵۰،۰۰۰

بانک پرداخت جاری ۹۵۰،۰۰۰

۱۴- لیست حقوق کارکنان پس از تایید بانک دریافت و به حساب هزینه قطعی منظور شود.

ثبت بودجه ای «ذخیره اعتبار تعهدات احتمالی ۱،۱۰۰،۰۰۰

اعتبار مصرف شده ۱،۱۰۰،۰۰۰

ثبت مالی» - هزینه سال جاری ۱،۱۰۰،۰۰۰

بانک پرداخت حقوق ۹۵۰،۰۰۰

بدهی به سایر سازمان ها ۱۵۰،۰۰۰

۱۵- کسور قانونی در مهلت مقرر به حساب سازمان های ذی الربط پرداخت شد.

-بدهی به سایر سازمان ها ۱۵۰،۰۰۰

بانک پرداخت جاری ۱۵۰،۰۰۰

پرداخت هزینه ها

در صورتی که برای تعهدات هزینه ها اعتبار لازم در بستانکار حساب ذخیره اعتبار تعهدات احتمالی تامین شده باشد این حساب بدهکار و اعتبارات مصرف شده بستانکار می شود. در مواردی که بین ارقام مربوطه به تعهدات احتمالی و هزینه های واقعی تفاوت باشد مبلغ مابه تفاوت به حساب اعتبارات تخصیص یافته حسب مورد بدهکاریا بستانکار می شود.

۱۶- برای خرید کالا و خدمات جمعا مبلغ ۳۰۰،۰۰۰ ریال تامین اعتبار شود.

-اعتبار تخصیص یافته ۳۰۰،۰۰۰

ذخیره اعتبار تعهدات احتمالی ۳۰۰،۰۰۰

۱۷- تمام کالا و خدمات سفارش شده که قبلا اعتبار لازم برای ان تامین گردیده است به مبلغ

۲۴۹,۰۰۰ ریال تحویل و وجه ان پرداخت شد.

ذخیره اعتبار تعهدات احتمالی ۳۰۰,۰۰۰

اعتبار مصرف شده ۲۹۴,۰۰۰

اعتبار تخصیص یافته ۶,۰۰۰

هزینه سال جاری ۲۹۴,۰۰۰

بانک پرداخت جاری ۲۹۴,۰۰۰

برای دریافت جزوات آموزشی بیشتر حسابداری و سایر دروس و همچنین برای مشاهده لیست مدرسین تدریس خصوصی حسابداری، دروس ابتدایی و متوسطه، کنکور و دانشگاه و ... به سایت ایران مدرس مراجعه کنید.

www.IranModares.com